

ખેડત ઉપયોગી ભલામણ

કીટકશાસ્ત્ર વિભાગ, ન. મ. કૃષિ મહાવિદ્યાલય, નવસારી ખાતે રાષ્ટ્રીય કૃષિ વિકાસ યોજના મોજણી અને નિગાહ આધારિત પાક રોગ જીવાત પૂર્વાનુમાન પદ્ધતિ' હેઠળ નવસારી, તાપી તેમજ સુરત જીલ્લામાં તુવેરમાં લીલી ઈયળનો ઉપદ્રવ ક્ષમ્યમાત્રા કરતા વધારે માલુમ પડેલ છે જેના નિયંત્રણ માટે ખેડૂતોને નીચે મુજબના પગલા હાથ ધરવા જણાવવામાં આવે છે.

નિયંત્રણ:

જીવાતના ઉપદ્રવની તીવ્રતા જાણવા માટે હેક્ટર દીઠ ૧ થી ૨ પ્રકાશપિંજર અથવા ૪ થી ૫ ફેરોમોન ટ્રેપ ગોઠવવા તેમજ નિયમિત રીતે પાકમાં મોજણી કરતા રહેવું.

જૈવિક નિયંત્રણ પ્રયોગશાળા, નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી, નવસારી ખાતે ક્રાયસોપર્લાની ઈયળનો ઉછેર કરવામાં આવે છે જે આ જીવાતના ઈંડા તેમજ પ્રથમ અવસ્થાની ઈયળોનું ભક્ષણ કરી જીવાતના ઉપદ્રવને કાબુમાં રાખે છે. જેથી વાવણી બાદ ૪૫ દિવસથી શરૂ કરી દર અઠવાડિયે ક્રાયસોપર્લા કાર્નિયાની એક ઈયળ પ્રતિ છોડ છોડવી. કીટકશાસ્ત્ર વિભાગમાં મળતા એક ક્રાયસોકાર્ડમાં ક્રાયસોપર્લાના ૧૦૦ ઈંડા હોય છે.

લીલી ઈયળમાં વાયરસ પેદા કરતું એચ એનપીવીનું પ્રતિ હેક્ટર ૪૫૦ લાર્વલ યુનિટ એટલે કે ૧૦ લીટર પાણીમાં ૮ થી ૧૦ મીલી વાયરસનું દ્રાવણ + ૧૦૦ ગ્રામ જેટલો લીલી શીંગમાંથી તૈયાર કરેલ અર્ક + ૧૦૦ ગ્રામ મોલાસીસ + ૧૦ મીલી પ્રવાહી સાબુ જેવા કે ટીપોલ કે સેન્ડોવીટ ભેળવીને સાંજના સમયે છંટકાવ કરવાથી આ જીવાતનું અસરકારક રીતે નિયંત્રણ થઈ શકે છે.

વહેલી સવારે અને મોડી સાંજે મોટી અવસ્થાની ઈયળો ભેગી કરી નાશ કરવો. બેસીલસ થુરીન્જીએન્સીસ પ્રતિ હેક્ટરે ૧ કિલોગ્રામ પ્રમાણે ૧૦ લીટર પાણીમાં ૨૦ ગ્રામ પ્રમાણે ભેળવીને છંટકાવ કરવાથી પણ આ જીવાતને કાબુમાં રાખી શકાય છે તે ઉપરાંત લીલી ઈયળનું રાસાયણિક નિયંત્રણ કરવા માટે જંતુનાશક દવાઓ જેવીકે ઈન્ડોક્સાકાર્બ ૧૪.૫ ટકા એસસી ૫ મીલી અથવા સ્પીનોસાડ ૨.૫ ટકા ઈસી ૬ મીલી અથવા નોવાલ્યુરોન ૧૦ ટકા ઈસી ૭.૫ મીલી દવા ૧૦ લીટર પાણીમાં ભેળવીને છંટકાવ કરવાથી પણ આ જીવાતના ઉપદ્રવને કાબુમાં રાખી શકાય છે.

